

Mitä yhteistä on opettajankoulutuksella Pohjoismaissa?

Teksti ja kuva | Niklas Rosenblad

Ammatilliset opettajaopiskelijat Suomesta, Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta pääsivät viikoksi vaihtamaan tietoja ja käytänteitä ja vertailemaan ammatillisten koulutuksien ja oppimisen haasteita eri Pohjoismaissa.

Haaga-Helia Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa opiskeleva **Niklas Rosenblad** lähti innokkaasti mukaan kurssimatkalle Lilleströmiin ja Osloon.

”Nordic Master kurssimatka oli hieno elämys, sillä Norja on aina tuntunut kiinnostavalta. Kurssin aikana keräsin paljon asioita jälkeensä mietittäväksi. Samalla sidottiin myös tulevaisuuden kannalta hyödyllisiä siteitä muualla Pohjoismaissa toimiviin opettajiin sekä koulutusalan ammattilaisiin.

Luennot olivat mielestäni onnistuneita, luennoitsijat osaavia ja alansa huippuosaajia jokainen. Kurssiviikon aikana eri ryhmätyöt ja reflektiiviset keskustelut antoivat hyvän pohjan lopputekstin laatimiselle.

Samat arvotaustat, eri toimintamallit

Alussa esitetty tutkimustulos osoitti, että kaikki koulutuksen mallit seurauksineen (sosiokulttuuriset, sosioekonomiset) on sidottu kyseisen maan historialliseen ja kult-

tuurisen taustaan sekä vallitsevan poliittiseen kontekstiin. Siksi jossain toisessa Pohjoismaassa hyvinkin toimivaa koulutuksen mallia, opintosuunnitelmaa tai työssäoppimisen järjestelyä ei voida suoraan implementoida toiseen maahan, vaikka maiden keskinäiset arvotaustat ja toimintamallit näennäisesti olisivatkin samankaltaiset. Lopputulos voi silti olla täysin päinvastainen.

Keskustelimmekin paljon siitä, millaisia asioita kannattaisi eri maissa opettaa koulussa ja mitkä kokonaisuudet puolestaan kuuluisivat työssä oppimiseen. Lähtökohtana pohdiskelussa oli, että ammatillisten oppijoiden tulisi kokea aiheet ja aineet merkityksellisinä, jotta oppimisen seurauksena olisi asioiden ehjä ja syvä ymmärrys.

Pohdimme myös, mitkä asiat saattavat eri malleissa nousta esiin haasteena tai riskinä. Eri Pohjoismaissa lähestytään samankaltaisia ongelmia eri kulsista ja mitataan korjausliikkeiden seuraukset eri mittauksilla. Siksi tulokset myös eroavat eivätkä ole keskenään erityisen vertailukelpoisia.

Koulutuksen mallit on sidottu kunkin maan historialliseen ja kulttuuriseen taustaan. Siksi toimiviakaan malleja tai opintosuunnitelmia ei voi suoraan siirtää maasta toiseen.

Ohjelman Express

Course: Common Nordic Challenges in Vocational Education and Training -kursin ensisijaisena tavoitteena oli edistää Pohjoismaiden yhteistyötä ja liikkuvuutta sekä kansainvälistymistä. Yhteistoteutus kohdennettiin Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan maisterikelpoisille kasvatustieteiden opiskelijoille ja ammatillisille korkeakouluopettajaopiskelijoille.

Onnistuvatko jatko-opinnot?

Keskusteluun nousi myös yleisten ja ammatillisten aineiden integraation mahdollisuus eri kurssiblokeissa sekä opiskelukokonaisuuksissa. Siinä tulivat esiin maiden väliset erot muun muassa työssä oppimisen järjestyksessä, koulutuksen kestoissa sekä pätevytymisessä tutkinnon pohjalta jatko-opintoihin (korkeakouluissa tai yliopistoissa).

Merkityksellistä Suomessa on, että ammatillinen tutkinto avaa ovet, tai ainakin jättää ne auki korkeakouluopintoihin. Meillä ammatillinen tutkinto ja ylioppilastutkinto rinnastetaan samalle tasolle, mikä on harvinaista.

Kaikkien opintojen tarkoitushan tulisi olla se, että niillä saavutetaan merkityksellinen, holistinen ja syvään vaikuttava oppiminen, jonka myötä oma identiteetti kehittyy ja ammattiosaamisen kasvu mahdollistuu. Tässäkin löydettiin eroja. Suomessa voidaan kin olla ylpeitä ammatillisen koulutuksen taustasta, maineesta ja sen arvostuksesta.

Todettiin myös, että alasta riippumaton ammattiosaaminen kokonaishallinnan näkökulmasta (=kompetenssi), perustuu teorioiden, käsitteiden ja kielen ymmärtämiseen ja työtehtävien ja -prosessien hallintaan, kriittisen ajattelutavan käyttöön, asenteeseen ja työmoraaliin. Ei niin, että jokin teorian ymmärtämisen merkitys korostuisi liikaa yli työmomentin hallitsemisen, tai toisinpäin.

Näitä asioita mietiskellen saatiin kurssin aikana dialogissa vaihtaa kokemuksia, ilonaiheita ja toiveita eri maiden opettajien kanssa. Toivoisin näkeväni kurssiin jonkinlaista jatkumoa, ja näillä sanoilla haluan kurssia lämpimästi suositella muillekin!”

